

Sygn. akt V U 76/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 października 2017 r.

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Regina Stępień

Protokolant: star. sekr. sądowy Ewelina Trzeciak

po rozpoznaniu w dniu 25 października 2017 r. w Legnicy

sprawy z wniosku R. P. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o odstąpienie od zobowiązania do zwrotu nienależnie pobranych świadczeń

na skutek odwołania R. P. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z dnia 6 grudnia 2016 r.

znak (...)

I. **oddala odwołanie,**

II. **zasądza od Skarbu Państwa (Kasa Sądu Okręgowego w Legnicy) na rzecz radcy prawnego U. W. kwotę 221,40 złotych (w tym 23% VAT) tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.**

SSO Regina Stępień

Sygn. akt V U 76/17

UZASADNIENIE

Decyzją z 6 grudnia 2016r. znak (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. dokonała rozliczenia renty z tytułu niezdolności do pracy wnioskodawcy R. P. (1) w związku z osiąganym przez niego w poszczególnych miesiącach 2015r. przychodem. Organ rentowy wskazał, iż ubezpieczony pobierał emeryturę przez wszystkie miesiące 2015r. w pełnej wysokości, a osiągnięty przez niego przychód w poszczególnych miesiącach uzasadnił zmniejszenie albo zawieszenie świadczenia w kwocie 8 032, 70 zł.

R. P. (1) wniósł od tej decyzji odwołanie, w którym domagał się jej uchylecia i przekazania organowi rentowemu do ponownego rozpoznania. Zarzucił w nim naruszenie prawa tj. art. 103-105 ustawy o emeryturach i rentach poprzez nieuwzględnienie praw nabytych, nieprawidłowe sumowanie przychodu, który uzyskał w prowadzonej działalności gospodarczej oraz faktu, iż jest współnikiem spółki cywilnej – co oznacza, iż ze niezależnie od ilości prowadzonych inicjatyw ma jeden tytuł do ubezpieczenia. Podniósł również, iż organ rentowy naruszył przepisy prawa procesowego

(nie wskazując które) poprzez nie wyjaśnienie podstawy prawnej decyzji i brak szczegółowej analizy przedmiotowej sprawy.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie argumentując jak w zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił:

Ubezpieczony R. P. (1) od 17 stycznia 2012r. pobiera rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy, w od stycznia do lutego 2015r. wynosiła ona 803,09 zł brutto miesięcznie, od marca 2015r. 845, 71 zł.

Każda decyzja dotycząca przyznania mu na kolejne okresy prawa do tego świadczenia jak i przeliczenie jej wysokości zawierała wyraźne pouczenie o zdarzeniach powodujących zawieszenie jej wypłaty bądź jej zmniejszenie w razie osiągnięcia przychodu z tytułu zatrudnienia, służby lub innej pracy zarobkowej albo prowadzenia pozarolniczej działalności oraz pobierania zasiłków chorobowego, macierzyńskiego, opiekuńczego, wyrównawczego, świadczeń rehabilitacyjnego i wyrównawczego a także wynagrodzenia za czas niezdolności do pracy (...). Szczegółowo również wskazywano, iż w przypadku osiągnięcia przychodu w kwocie przekraczającej 70 % miesięcznego wynagrodzenia za kwartał kalendarzowy ogłaszany przez Prezesa GUS, nie wyższej niż 130 % - emerytura lub renta ulega zmniejszeniu o kwotę przekroczenia, nie większą niż kwota maksymalnego zmniejszenia (...) oraz, iż w razie osiągnięcia przychodu przekraczającego 130 % przeciętnego miesięcznego za kwartał kalendarzowy powoduje zawieszenie wypłaty świadczenia. Ponadto ubezpieczony pouczany był o obowiązku powiadamiania organu rentowego o osiągnięciu przychodu i jego wysokości oraz – w terminie do końca lutego następnego roku - o kwocie przychodu osiągniętego łącznie w roku kalendarzowym i w poszczególnych miesiącach, zaś jeżeli prowadzi pozarolniczą działalność – o łącznej kwocie podstawy wymiaru składek lub – o kwocie jaka zadeklarowałby gdyby opłacał składkę, oraz o pobieraniu innych świadczeń (emerytury lub renty przyznanej z innego tytułu, wynagrodzenia lub uposażenia sędziego prokuratora, pobycie w domu pomocy społecznej lub zakładzie opiekuńczo-leczniczym, świadczeń w drodze wyjątku, pobierania kolejowego deputatu węglowego).

R. P. (1) w 2015r. był zatrudniony w:

- (...) Sp. z o. o. w K. (umowa zlecenia)
- (...) SPÓŁKA Z O. O. w W. (umowa o pracę)
- (...) SPÓŁKA Z O.O. w W. (umowa o pracę)
- (...) Sp. z o.o. w L. (umowa cywilna)
- Przedsiębiorstwie Usługowym (...) Sp. z o.o. w P. (umowa cywilna)
- (...) Sp. z o.o. w W. (umowa cywilna)
- (...) SP. Z O. O. w W. (umowa cywilna)

Ponadto prowadził pozarolniczą działalność gospodarczą: udziały w spółkach (...) i (...)

Jego przychody z tych tytułów w 2015r. łącznie wyniosły:

- w styczniu: 1 760, 82 zł
- w lutym: 244, 80 zł
- w marcu: 4 250, 10 zł

- w kwietniu: 7 797, 40 zł
- w maju: 10 172, 80 zł
- czerwcu: 9 683, 20 zł
- w lipcu: 10 336 zł
- w sierpniu: 9 948, 40 zł
- we wrześniu: 9 683, 20 zł
- październiku: 10 009, 60 zł
- w listopadzie: 12 558, 40 zł
- w grudniu: 12 548, 20 zł.

Zaś kwoty przychodów, których przekroczenie w 2015r. powodowały zawieszenie świadczenia wynosiły miesięcznie:

- od stycznia do lutego – 4 915, 50 zł
- od marca do maja – 5 125, 50 zł
- od czerwca do sierpnia – 5 271, 40 zł
- od września do listopada – 5 011, 40 zł
- w grudniu – 5 064 zł.

R. P. (1)osiągnął przychód, który powodował zmniejszenie lub zwieszenie wypłaty renty o kwoty:

- w marcu: 421, 31 zł
- od kwietnia do grudnia: po 845, 71 zł.

W związku z tym, w skali całego 2015r., kwota nienależnie pobranych przez niego świadczeń wyniosła 8 032, 70 zł.

(dowody: akta ZUS: decyzje rentowe wraz z pouczeniami, decyzja o rozliczeniu renty z 6.12.2017r., pismo ZUS z 30.12.2017r., zaświadczenia o osiągniętych przychodach K.121-131, 133, 139, rozliczenie k. 141-143).

Sąd zważył:

Odwołanie jest nieuzasadnione.

Zgodnie z treścią art. 103 ust. 1 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U.2016.887 ze zm.) prawo do emerytury i renty ulega zawieszeniu lub świadczenia te ulegają zmniejszeniu na zasadach określonych w art. 103a-106. Warunkiem zawieszenia lub zmniejszenia świadczeń emerytalnych i rentowych na podstawie art. 104 tej ustawy jest osiągnięcie przychodu z tytułu działalności podlegającej obowiązkowi ubezpieczenia społecznego.

Definicję przychodu zawiera art. 4 pkt 9 ustawy z 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t. jed. Dz.U.2017.1778), zgodnie z którym za przychód uważa się przychody w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych z tytułu: zatrudnienia w ramach stosunku pracy, pracy nakładczej, służby, wykonywania mandatu posła lub senatora, wykonywania pracy w czasie odbywania kary pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania, pobierania zasiłku dla bezrobotnych, świadczenia integracyjnego i stypendium

wypłacanych bezrobotnym oraz stypendium sportowego, a także z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności oraz umowy agencyjnej lub umowy zlecenia, jak również z tytułu współpracy przy tej działalności lub współpracy przy wykonywaniu umowy oraz przychody z działalności wykonywanej osobiście przez osoby należące do składu rad nadzorczych, niezależnie od sposobu ich powoływania.

Bezsporna była w sprawie kwota renty pobieranej przez ubezpieczonego, kwota dochodu jaki uzyskał on w 2015r.

Spornym było, czy wpływ na rozliczenie kwot nienależnie pobranego świadczenia miał fakt, iż wnioskodawca miał kilka tytułów do ubezpieczenia (umowa o pracę, umowy zlecenia, wpływy z własnej pozarolniczej działalności) oraz to, że w związku z pobieraniem renty z tytułu niezdolności do pracy nie miał obowiązku opłacania składek na ubezpieczenie społeczne.

Ubezpieczony twierdził, iż te okoliczności powodowały, iż uzyskane przychody nie mogły być brane pod uwagę przy rozliczaniu jego renty.

Organ rentowy stał na stanowisku, iż przy uwzględnieniu wartości uzyskanego przychodu, który stanowi podstawę do zmniejszenia lub zawieszenia wypłaty świadczenia nieistotny jest zbieg tytułów do ubezpieczenia ani fakt, zwolnienia z obowiązku ubezpieczeniowego. Brane są pod uwagę wszystkie dochody osiągnięte w danym roku, bez względu na to czy rencista opłacała od nich składkę czy też nie.

Należy podzielić stanowisko organu rentowego.

Fakt uwzględnienia tych wszystkich dochodów wynika z art. 104 ustawy o emeryturach i rentach, zawartego w rozdziale dot. zmniejszania i zawieszania świadczeń. W tym artykule wskazane jest w jaki sposób i jakie dochody są uwzględniane przy rozliczaniu świadczeń wypłacanych przez organ rentowy z tytułu pobieranej emerytury czy też renty. Stanowisko wnioskodawcy, że z niektórych tytułów jest zwolniony ze składki na ubezpieczenie społeczne i chciałby żeby dochody, które są zwolnione ze składki na

ubezpieczenie społeczne nie były uwzględniane jako dochody przy rozliczaniu przychodów osiągniętych w zw. z pobieranym świadczeniem – jest oczywiście błędne. To że wszystkie dochody czy bez względu na to czy są one oskładkowane czy nie - wlicza się do dochodu przy rozliczaniu świadczeń w związku z osiąganymi przychodami. Wynika to wprost z cytowanego wyżej art. 104 ust. 4., gdzie zapisano, że przepisy ust. 1 i 1a i 2 stosuje się również do osób wyłączonych z obowiązku ubezpieczenia społecznego z tytułu ustalania prawa do emerytury i renty lub wykonujących działalność nie podlegającą obowiązkowi ubezpieczeniu z uwagi na podleganie temu obowiązkowi z innego tytułu. Zatem w tym ustępie ustawodawca jednoznacznie wskazał, że w zakresie obowiązku ubezpieczeniowego, gdzie funkcjonuje tylko jeden tytuł do ubezpieczenia, a w razie zbiegu tych tytułów określił zasady i kolejność podlegania ubezpieczeniu. Natomiast z treści tego art. 104 ww. ustawy wynika, że pomimo wyłączenia R. P. (1) z obowiązku opłacania składek, to przy rozliczeniu kwot przychodów sumuje się wszystkie dochody z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej oraz wszystkich innych działalności jakie wnioskodawca prowadzi.

Zupełnie bezpodstawne jest powoływanie się ubezpieczonego na ochronę praw nabytych, które miałyby skutkować brakiem możliwości rozliczania kwot pobranych świadczeń w odniesieniu do kwot powodujących zmniejszenie lub zawieszenie wypłaty jego renty. Takie rozliczenie nie pozbawia go prawa do renty tylko jest realizacją ustawowej regulacji związanej z ograniczeniem zarobkowania dla emerytów i rencistów pobierających świadczenia.

Podobnej oceny należy dokonać w odniesieniu do zarzutów dotyczących rzekomego naruszenia przez organ rentowy przepisów prawa procesowego. Skarżący nie wskazał tych przepisów. Zaś jak wynika z analizy akt ubezpieczeniowych, organ rentowy w prawidłowym trybie ustalał czy i w jakiej wysokości ubezpieczony pobrał nienależnie świadczenia. R. P. (1) w każdej decyzji był pouczany o zdarzeniach powodujących zawieszenie wypłaty renty bądź jej zmniejszenie w razie osiągnięcia przychodu. Określane w nich były również jego obowiązki w zakresie zawiadamiania organu rentowego o tych zdarzeniach, składania dokumentów dotyczących osiągniętych dochodów - czego zresztą ubezpieczony nie wykonywał w obowiązujących terminach.

Z tych względów sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 1 kpc oddalił odwołanie ubezpieczonego.

Orzeczenie o kosztach uzasadnione jest treścią § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz.U.2013.490 oraz Dz.U. 2015.617 ze zm. Dz.U.2015.1078).

SSO Regina Stępień